

Obertyński Edward

IM. GENERALA BRYGADY PILOTA STANISŁAWA KARPIŃSKIEGO

FUNDACJA OŚWIATOWA

81 - 366 GDYNIA
ul. Abrahama 28 /4
REGON 192079395

e-mail: eurekal@wp.pl

tel. (058) 621-06-79
fax (058) 623-57-43
NIP 586-20-49-679

Nr: 122/01
Data:

Gdynia, dnia 31.XII.2001

Do Zespołu Prasowego
Urzędu Miasta Gdyni
w G d y n i
=====

Dotyczy: Multimedialnej Jubileuszowej Księgi Gdynian
=====

W imieniu zarządu Fundacji zgłaszam do pamiątkowej książki kandydaturę p. EDWARDA OBERTYŃSKIEGO, prezesa Koła Starych Gdynian.

Z informacji zamieszczonej w "Ratuszu" wynika, że współautorem może być każdy gdynianin, niezależnie od długości miejscowego stażu. Taką "gdynianką" jest nasza Fundacja Oświatowa zarejestrowana w kwietniu 2000 roku. Dodajmy, że wszyscy członkowie zarządu są stałymi mieszkańcami Gdyni od wielu lat.

Aczkolwiek wolelibyśmy by wniosek niniejszy został przyjęty jako wniosek Fundacji, to jednak w przypadku gdy organizatorzy konkursu nie przewidują zgłoszeń poprzez organizacje społeczne, wyrażamy zgodę by za autora uznać niżej podpisanego, stałego mieszkańca Gdyni od roku 1947.

Kandydaturę p. Edwarda Obertyńskiego przedstawiamy z trzech względów:

1. Fundacja prowadzi działalność na rzecz patriotycznego wycho-

/verte/

IM. GENERAŁA BRYGADY PIŁOTA STANISŁAWA KARPIŃSKIEGO
FUNDACJA OŚWIATOWA

wania młodego pokolenia poprzez popularyzowanie nie tylko tradycji oręża polskiego, etosu pracy i służby dla Ojczyzny, ale również poprzez popularyzowanie sylwetek zasłużonych osób,

2. p. Edward Obertyński chociaż z urodzenia jest warszawianinem, a z wykształcenia lwowianinem to jednak z wyboru jest gdynianinem /od 1935 roku/, a jego zasługi dla naszej społeczności są bezsporne,

3. jest ostatnim z rodu i być może nikt nie zgłosi jego kandydatury.

Henryk Karpiński
prezes

Załączniki:

- życiorys /A4/,
- fotografia,
- dane osobowe,
- rodowód,
- fragment planu miasta,
- dyplom Weterana Walk o Wolność,
- wykaz odznaczeń.

PS

Niestety, na "A/4", na zakończenie nie zamieściliśmy jednego, ważnego zdania:

"Toporem nie wyrąbiesz, co piórem napisane", najpiękniejszy i najtrwalszy pomnik E. Obertyńskiego ku czci ofiar stalinizmu, oficerów Marynarki Wojennej to jego publikacja pt. "NOG KOMANDORÓW" /E. Obertyński jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, autorem 16 publikacji i wielu artykułów/.

EDWARD OBERTYŃSKI - KAWALER ORDERU WOJENNEGO VIRTUTI MILITARI
/ za wykazane męstwo w obronie Gdyni we wrześniu 1939 roku /

Szlachcic herbowy - absolwent Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie i podchorążówki artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim - gdynski robotnik portowy - kierownik Działu Linii Amerykańskich w Polskiej Agencji Morskiej - uczestnik obrony Gdyni w '39 roku i walk o wyzwolenie w marcu 1945 - tłumacz Naczelnego Dowódcy Wojsk Sprzymierzonych na Zachodzie, gen. D. Eisenhower'a /na gruzach Warszawy/- członek delegacji polskiej na Konferencji Pokojowej w Paryżu /VII-X.1946/ i na drugim posiedzeniu Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku /jesienią 1947/ - więzień PRL - pracownik firmy "Nawigator" - główny dysponent w Zarządzie Portu Gdynia - oficer Polskiej Marynarki Handlowej - długoletni prezes Koła Starych Gdyni.

Wymienione etapy życia mówią same za siebie, a całość mogłaby być kanwą niejednej publikacji i niejednego scenariusza filmowego, tym bardziej, iż miejscami było "niewiasciwie urozmaicone"...W żaden sposób nie da się go upchnąć na jedną kartkę papieru "A/4" /nawet po obu stronach/.

E. Obertyński pochodzi ze starego, szlacheckiego rodu z Kresów Wschodnich. Rodzinny majątek Obertyn /dziś na Zachodniej Ukrainie/ otrzymał przedział na przełomie XIV/XV w.

Urodził się w roku 1913. Do szkół i na studia uczęszczał we Lwowie. Pierwszy raz do Gdyni przyjechał z wycieczką szkolną w r. 1932. Port, miasto i morze wywarły na nim wielkie wrażenie.

Po raz drugi przyjechał do Gdyni w r. 1935 już z dyplomem magistra ekonomii w kieszeni i tu już pozostał.

Rozpoczął pracę jako robotnik portowy. Początkowo "mieszkał" w metalowej rurze /przy budowie chłodni/, następnie w trzyosobowym pokoju, przy ul. Słuckiej.

Przypadek sprawił, iż został pracownikiem umysłowym w Polskiej Agencji Morskiej. Było to tak: pewnego dnia, w pobliżu miejsca w którym był zatrudniony przystąpiła grupa zagranicznych gości, a ktoś, nieumiejętnie kalecząc język angielski usiłował przedstawić wizję powstającego portu. Nasz bohater nie wytrzymał i znając ten język wyręczył jak się okazało ...dyrektora Agencji.

To był początek jego żeglugowej kariery. W sierpniu 1939 r. był już kierownikiem Działu w tejże Agencji.

Po wybuchu wojny netychmiast zgłosił się do wojska. Jako oficer 1. Morskiego Pułku Strzelców walczył w obronie Gdyni, jest wśród

obrońców ostatniego bastionu: Kępy Okajwskiej - Babie Doły.19.IX wzięty do niewoli ponad 5 lat spędził w obozach jenieckich.Po wyzwoleniu,w dniu 17 lutego 1945 roku natychmiast wstępuje do Wojska Polskiego.Jako porucznik w Brygadzie Pancerniej im.Bohaterów Westerplatte uczestniczył w przełamaniu Wału Pomorskiego i w walkach na Wybrzeżu.Był świadkiem zatknięcia biało-czerwonej flagi na budynku przedwojennego Komisarjatu Rządu w Gdyni i nad Dworem Artusa w Gdańsku.

Znając języki obce /angielski,francuski,niemiecki i rosyjski/ angażowany jest do różnych misji wojskowych.Uczestniczy również w Konferencji Pokojowej w Paryżu i w sesji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku.

W okresie procesów wielu przedwojennych oficerów E.Obertyński był więziony i torturowany w podziemiach budynku MSW w Gdyni,przy ul.Świętojańskiej.

Od roku 1948 pracuje w firmie "Nawigator",potem w Zarządzie Portu,następnie,do roku 1980 na statkach PMH /posiada dyplom Intendenta I klasy/.

Zarówno podczas pracy na morzu,jak i po przejściu na emeryturę jest zaangażowany w sprawy miasta i społeczności gdyńskiej. W ciągu wielu lat na bezpośrednich spotkaniach,poprzez publikacje radiowe i telewizyjne przekazuje historię pracy i walki na rzecz zachowania tożsamości narodowej i katolickiej.

Jest inicjatorem,względnie współinicjatorem,a czasem i realizatorem szeregu wspaniałych przedsięwzięć,które są przedmiotem zainteresowania nie tylko turystów.Należą do nich m.in.:

- ustawienie /przy wjeździe do miasta/ zniszczonej przez hitlerowców figury św.Jana Nepomucena,
- postawienie pomnika-głazu ku czci OBRONCOM GDYNI w 1939 r./na Kamiennej Górze/,dwukrotnie,
- odtworzenie przedwojennego cmentarza Marynarki Wojennej na Okajwiu i postawienie kamienia pamiątkowego na symbolicznej mogile gen.Orlicz-Dreszera,
- wzniesienie pomnika ku czci żołnierzy Brygady Pancerniej im.Bohaterów Westerplatte i nadanie nazwy Brygady skwerkowi przy Al. Piłsudskiego /duża w tym zasługa władz Miasta/,
- umieszczenie na Cmentarzu Wojskowym w Redłowie szeregu elementów przypominających skomplikowaną historię naszego kraju /Wrzesień '39,wyzwolenie '45 i represje stalinowskie w latach 50-tych/.

Objętość "A/4" nie pozwala na dalsze przykłady.

Henryk Karpinski
prezes

Załącznik nr 3

=====

Dane osobowe:

1. Imię i nazwisko Edward Obertyński
2. Imiona rodziców Marian i Helena /z d. Rulikowska/
3. Data i miejsce urodzenia. 03.05.1913 r. - Warszawa
4. Wykształcenie wyższe /mgr ekonomii/
5. Miejsce pracy i stanowisko emeryt /ostatnio pracownik Polskich Linii Oceanicznych w Gdyni - oficer Polskiej Marynarki Handlowej
6. Stopień wojskowy. komandor-porucznik
7. Przynależność partyjna. nie należy
8. Przynależność związkowa nie należy
9. Dowód osobisty. DB nr 6560216
10. PESEL 13050321114
11. Adres ul. Ujejskiego 15 m.3, 81-401 Gdynia
telefon: 622-14-94
12. Funkcje społeczne /pełnione aktualnie/:
 - a/ długoletni prezes Koła Starych Gdynian,
 - b/ członek Komisji Patriotycznej w Związku b. Żołnierzy Zawodowych przy Komendzie Garnizonu - Gdynia.
 - c/ Po wielu latach działalności zrezygnował z funkcji sekretarza Stowarzyszenia Przyjaźni Polsko-Brytyjskiej i członka zarządu Środowiska Żołnierzy Brygady Pancernej im. Bohaterów Westerplatte. W przeszłości był współzałożycielem obu tych organizacji.

OBERTYŃSKI

herbu Sas

Protoplasta rodu: Jan Marcin na Obertynie, 1400.

Wyróżniający się przodkowie: Michał – łowczy podlaski, towarzyszył pancerny w rocie Lubomirskiego, Krzysztof – chorąży pancerny w rocie Borysławskiego przeciwko Tatarom, Kozakom i Moskwi, 1683; Benedykt – wojski trembowelski; Józef, ur. 1767 – oficer, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Virtuti Militari i Gwiazdą Legii Honorowej; Karol – towarzyszył pancerny w rocie

Sołtyka, konfederat barski; Mikołaj – chorąży pancerny w rocie Sapielby, konfederat barski; Michał – stolnik nowogrodzki, łowczy podlaski; Juliusz – powstaniec 1863; Marian – obrońca Lwowa; Beata – poetka, pisarka; Zdzisław – pralut, historyk sztuki kościelnej, naukowiec.

Dobra ziemskie i główne siedziby: Leopold – dziedziec na Uczeszkowic; Onufry – ostatni pan na Obertynie; Marian – właściciel dóbr Switarzów, pow. Sokal; Kazimierz – właśc. dóbr Udmów; Józef – właśc. dóbr Stronibaby; Emil – właśc. dóbr Cielęż, Beata – właśc. dóbr Perpelinki; Zdzisław – właśc. dóbr Hujere, pow. Rawa Ruska.

Dziadkowie: od Antoniego, znanego z Heleną z Grabowieckich, linia rodu rozdziela się na dwa człony: Onufry, żonaty z Anną z Grabowieckich 1772; Feliks, żonaty z Pelagią hr. Zakrzewską 1775.

Rodzice: Macian i Helena z Rulikowskich.

Potomkowie współcześni

– imię i nazwisko osoby ankietowanej: Edward Obertyński, ur. 1913; – rodzeństwo – bracia stryjeczni: Zygmunt, ur. 1926, s. Mariana i Marii z Czyżewskich, żonaty z Sabiną z d. Goźdali; dzieci: Krystyna Kozłowska, Urszula Maźni; Stanisław, ur. 1928, brat Zygmunta, żonaty i° z Krystyną z Ostrowskich; syn Jan; z° z Gabriellą z Dobieckich; odzn. Krzyżem Kawalerskim OOP; Olgierd, s. Aleksandra i Marii Wobischleger, żonaty z Marią z d. Mokwa, dzieci: Olgierd, Iza, Beata;

Jerzy, ur. 1930, s. Zygmunta i Stefanii Haas, żonaty z Anną Tworek; dzieci: Tomasz, Agata; Andrzej, ur. 1928, s. Stanisława i Marii ze Smokowskich;

– praca: pisarz marynist, autor 15 książek, prezes Koła Starych Gdynian, wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Polsko-Brytyjskiej, sekretarz Klubu Brygady Pancerniej, sekretarz Towarzystwa Przyjaciół Polsko-Chińskiej, czł. Stow. Marynistów Polskich oraz Stow. Autorów Polskich;

– odznaczenia i nagrody: Krzyż Kawalerski V kl. Virtuti Militari, Krzyż Kawalerski OOP;

– adres: ul. Ujejskiego 13 m. 3, 81-403 Gdynia, tel. 22-14-94.

Informacje dodatkowe

Na podstawie przekazu dziadka Kazimierza, właściciela Udnowa, ród nasz wywodzi się z Saksonii, z miejscowości Obertau nad Elbą, gdzie do dziś są ślady dawnego kościoła i zamku. Właścicielem Obertau był Ritter von Posten (1317), który objął dla rodu wśeś Dobertowe, zmieniając nazwę na Dobertau, co później w XV w. przeszło w Obertau. Wygnany przez Henryka Barbarossę, udał się na Węgry, gdzie przybrał herb Sas.

Źródło:

» POLSKIE RODY SZLACHECKIE "

(kto jest kim dziś)

Wyd. Interpress - 1993

"Magazyn heraldyczny"

ul. Wielka 7/13

02-789 6200

Załącznik nr 5 /obiekty do powstania których przyczynił się

Edward Obertyński

1. figurka św. Jana Nepomucena /wjazd do Gdyni/,
2. pomnik-głaz OBRONCOM GDYNI /Kamienna Góra/,
3. Cmentarz Wojskowy na Okazyw, symboliczna mogiła gen. Dreszera i 18. żołnierzy Baterii Canneta,
4. pomnik ku czci żołnierzy Brygady Pancernej im. Bohaterów Westerplatte i skwerek "Brygady",
5. Cmentarz w Redkowie /imienne tabliczki na grobach żołnierzy 1 MPS, 2MPS i Brygady Pancernej, imienne tabliczki na kwatery Zakładników, Pomnik "Tym, którym odebrano życie",
6. budynek UM, tablica z nazwiskami pracowników Komisariatu Rządu zamordowanych przez hitlerowców,
7. Dom Marynarza, tablica o zaślubinach z morzem,
8. Wielki Kack, Szkoła Podstawowa wyposażona w pamiątki historyczne,
9. Obłuze, Szkoła Podstawowa wyposażona jw.
10. przy Stacji benzynowej, przed Cmentarzem Redkowskim, pomnik ku czci czołgistów Bryg. Panc., którzy zginęli w walce o Gdynię.

PATENT Nr 59780

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
potwierdza się, że

.....**Pan. OBERTYŃSKI EDWARD**.....

w latach walki zbrojnej z najezdźcami
z honorem pełnił żołnierską powinność
i uzyskał prawo do zaszczytnego tytułu:

**Weteran Walk o Wolność i Niepodległość
Ojczyzny**

KIEROWNIK
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRYZJONOWANYCH

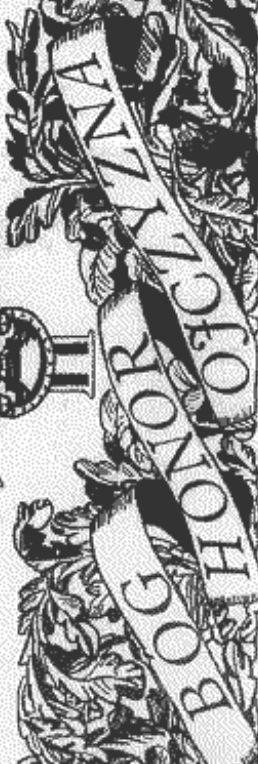
Frączyk

Warszawa, 2007 r.

PREZES
RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Janek

Załącznik nr 7 /Wykaz orderów i odznaczeń/
=====

1. Order VIRTUTI MILITARI, Krzyż Srebrny, leg. Nr B-43615 z 30.08.57 r.
2. Order Odrodzenia Polski, Krzyż Kawalerski, leg. Nr 3627-86-50 z dnia 10.09.1986 r.
3. Złoty Krzyż Zasługi, leg. Nr A-35391 z dnia 21.06.1956 r.
4. Srebrny Medal Zasłużonym na Polu Chwały, leg. Nr 24678 z 14.08.45 r.
5. Medal Za Odrę, Nysę, Bałtyk, leg. Nr 001889 z 27.06.1946 r.
6. Medal Zwycięstwa, leg. Nr 42778 z 28.06.1946 r.
7. Medal Za Udział w Walkach o Berlin, leg. Nr 03502 z 11.10.1966 r.
8. Medal Za Udział w Wojnie Obronnej 1939, leg. Nr 282-83-49 MW z dnia 13.04.1983 r.
9. Brązowy Medal Za Zasługi dla Obronności Kraju, leg. Nr B-68331 z dn. 12.10.1968 r.
10. Złoty Medal Za Zasługi dla Obronności Kraju, leg. Nr Z-2878 z dnia 10.10.1986 r.
11. Srebrny Medal "Za Zasługi dla LOK", leg. Nr 8310 z 09.05.1987 r.
12. Medal RODŁA, leg. Nr 64-88-51 MR z dnia 16.11.1988 r.
13. Medal Za Zasługi dla Marynarki Wojennej, leg. Nr - z dn. 14.07.1987.
14. Odznaka Zasłużony Działacz Kultury, leg. Nr 9858 z dnia 14.08.1973.
15. Złota Odznaka Zasłużony Pracownik Morza, leg. Nr 1787/75 z 10.6.75.
16. Odznaka /I stopnia/ Zasłużony Pracownik PLO, leg. Nr 72/78 z 8.6.78.
17. Odznaka GDYNIA - ZA ZASŁUGI, leg. Nr 145/87 z dnia 23.03.1987 r.

XXX

Odznaczenia przyznane przez Ministerstwo Spraw Wojskowych rządu polskiego na emigracji:

1. Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 r., leg. Nr 3464 z dn. 15.08.1985 r.

XXX

Wyróżnienia otrzymane w III Rzeczypospolitej:

1. Odznaka Weterana Walk o Niepodległość /nadana przez Urząd d/a Kom- batantów i Osób Represjonowanych, leg. Nr - z dnia 08.05.1995 r.
2. Dyplom i pamiątkowy sygnet 1. Morskiego Pułku Strzelców /nadany przez dowódcę pułku w dniu 26.08.1995 r./.
3. Odznaka honorowa "Za Zasługi dla Związku b. Żołnierzy Zawodowych" leg. Nr 288 z dnia 12.10.1996 r.
4. Srebrny Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, leg. Nr 10908 z dnia 18.10.1996 r.
5. Dyplom i Medal 100-lecia Gdańsk 997-1997, nadany w dn. 08.05.97 r.

Opublikowano:

04.09.2006 00:00

Autor:

Lidia Rumel-Czarnowska

Źródło: <https://www.gdynia.pl/o-gdyni/ksiega-gdynian,3577/obertynski-edward,370084>